

**БАБА ЕГА
СБОРНИК**

От различни вярвания, народни лекувания,
магии, баяния и обичаи в Кюстендилско
(1887)

* * *

**САМОВИЛИ И САМОДИВИ
(1891)**

* * *

**СБОРНИК
С РАЗНИ НАРОДНИ
УМОТВОРЕНИЯ
ИЗ КЮСТЕНДИЛСКО
(1896)**

Свещ. Петър Цветанов Любенов

ПОРЕДИЦА СЪКРОВИЩНИЦА НА БЪЛГАРСКАТА НАУКА

ПУБЛИКУВАНИ:

1. Карел Шкорпил – Мадаро-могилското плато
2. Иван Клинчаров – Поп Богомил и неговото време
3. Йордан Иванов – Богомилски книги и легенди
4. Богдан Филов – Куполните гробници при Мезек
5. Богдан Филов – Старобългарското изкуство
6. Карел и Херменгилд Шкорпил – Паметници из Българско – Сакар
7. Борис Дякович – Археологически излет в крайдунавска България
8. Анастас Иширков – Западните краища на българската земя
9. Карел и Херменгилд Шкорпил – Могили
10. Вацлав Добруски – Тракийското светилище на Асклепий до Глава Панега
11. Р. Попов и Н. Мушмов – Ръководство за разкопки, събиране и запазване на старини и монети
12. Богдан Филов – Антични паметници в Народния музей & Паметници на тракийското изкуство
13. Вацлав Добруски – Материали по археология на България
14. Братя Шкорпил – Черноморското крайбрежие. Археологически изследвания

ПРЕДСТОЯЩИ:

Очаквайте в поредицата
СЪКРОВИЩНИЦА
НА БЪЛГАРСКАТА НАУКА

ценни и редки произведения от създателите
на българската хуманитаристика,
сред които:

Йордан Иванов • Рафаил Попов • Никола Мушмов
Богдан Филов • Вацлав Добруски • Георги Баласчев
Крум Дрончилов • Любомир Милетич • Борис Дякович
Петър Мутафчиев • Васил Кънчов • Анастас Иширков
Александър Рашенов • Васил Златарски
Гаврил Занетов • Гаврил Кръстевич • Георги Димитров
Марин Дринов • Петър Ников • Константин Иречек
Феликс Каниц • Кузман Шапкарев
Петър Цв. Любенов
и много други

**ИЗСЛЕДВАНИЯ
НА
Свещ. ПЕТЪР ЦВЕТАНОВ ЛЮБЕНОВ:
ПУБЛИКУВАНИ**

Баба Ега (1887)
Самовили и самодиви (1891)
Сборник с разни народни умотворения из Кюстендилско (1896)

ПРЕДСТОЯЩИ:

Сборник с разни народни умотворения и турски злодейства из
Кюстендилско

Очаквайте през 2019 г. в поредицата
СЪКРОВИЩНИЦА НА БЪЛГАРСКАТА НАУКА
следните ценни и редки произведения от създателите
на българската хуманитаристика:

Богдан Филов – Надгробните могили при Дуванлий
Борис Дякович – Бележки по археологията на крайдунавска
България
Вацлав Добруски – Археологически издирвания в Западна
България
Вацлав Добруски – Материали по археология на България
(том 2, СБНУ т. 16, 17 и 18)

**БАБА ЕГА
СБОРНИК**

**От различни вярвания, народни
лекувания, магии, баяния
и обичаи в Кюстендилско**

САМОВИЛИ И САМОДИВИ

**СБОРНИК
С РАЗНИ НАРОДНИ
УМОТВОРЕНИЯ
ИЗ КЮСТЕНДИЛСКО**

**Свещеник
ПЕТЪР ЦВЕТАНОВ ЛЮБЕНОВ**

इससलाइससास इठठरइ®

БАБА ЕГА

**Сборник от различни вярвания,
народни лекувания, магии, баяния и обичаи
в Кюстендилско (1887)**

САМОВИЛИ И САМОДИВИ (1891)

**СБОРНИК С РАЗНИ НАРОДНИ
УМОТВОРЕНИЯ ИЗ КЮСТЕНДИЛСКО
(1896)**

Свещ. Петър Цветанов Любенов

© Свещ. Петър Цв. Любенов, 1887, 1891, 1896

© ШАМБАЛА™, София, 2019

© Оформление на корицата – Димитър Тонин

Редактор – Силвия Великова

Всички права запазени

ISBN 978-954-319-226-7

СЪДЪРЖАНИЕ

БАБА ЕГА (1887)

Предисловие	15
1. Календар за суеверните празници	17
Януари	17
Февруари	19
Сирната седмица.....	19
Първостната седмица.....	20
Лазарица.....	21
Страстната седмица	23
Великден	24
Март	26
Април	27
Май	30
Юни	31
Юли	32
Август.....	33
Септември.....	34
Октомври.....	36
Ноември	37
Декември.....	39
Бъдни вечер.....	41
25 Декември (Рождество Христово)	43
2. Дните на седмицата и тяхното значение	48
3. Прокобения за времето	49
4. Грат и суша.....	51
5. Разни вервания.....	53

6. Народни лекувания	56
1. Говеждата болест	58
2. Сугреби	59
3. Червен вятър (Еризипел)	60
4. Аба.....	60
5. Церма	61
6. Крупа.....	61
7. Наметка или очибол.....	62
8. Ечмичка.....	62
9. Уроци	63
7. Обичаи над умрелите и техното увампиране	64
8. Магии, баяния и врачувания	67
9. Годешни и сватбени обичаи в Кюстендилско.....	74
Оглед	74
Малък годеж (Такмеж)	75
Китката или голям годеж	76
Сватбата	77
Венчаваньето на младоженците	80
След венчаваньето	81
Бежански сватби	86
Влачени моми	87
10. Годешни и сватбени обичаи в град Кюстендил	89
Годешът.....	90
Сватбата	90
11. Обичаи при раждане.....	92
12. Кръщелни имена / Майчини (галени) имена.....	94
13. Народни благословии	96
14. Сватба на комара	99
Печатни грешки	101

САМОВИЛИ И САМОДИВИ (1891)

Предисловие	104
1. Народни лекувания, баяния, магии и врачувания.....	105
От подлютяване на рани иди друго нещо на децата баят.....	107
От уплашване или виждане на някакво чудовище	108
Баяние от набой	108
Баяние за изместен пъп	108
Баяние от уплах.....	109
Баяние от Аба.....	110
Баяния на око от наметка (очобол)	110
Когато някоя болест или рана се усили	112
Баяния от бодеж.....	113
Баяния от усоф.....	113
Баяние на яйце	114
Едрата сипаница	115
Треската	116
Вънкашна болест	116
Чумата.....	117
Грълобол	118
Зъбобол	119
Куга	119
Благата рана	119
Ухапано от змия.....	119
Ухапано от куче.....	120
Рани.....	120
Магарешка кашлица	120
2. Вервание за вампири	121
Вампирска песен.....	129
3. Гатанки	130
4. Пословици.....	137
5. Детски забавления и игри.....	146
Ракът и жабата	147

Желката (костенурката) и Ерген Ежо	148
Ангеле, Бангеле	150
Жмичка	154
6. Народни песни.....	158
Юнашки	158
Сватбарски	168
Любовни.....	187
Жетварска	198
Лазарички песни	199
Хороводни.....	202
Песни за нещастна любов.....	209
7. Народни обичаи	215
Обичай при богомолстане	215
Обичай при докарване бука на воденица	217
Обичаи при кръщение	217
Обичай при плетиво (стрижба на детето)	218
Обичай на имен ден	219
8. Разни вярвания	220
Самовили и самодиви	220
Сваляне от небето на Месечината.....	222
Напращание на живак.....	222
Домакинката на всяка къща	222
Страхът от навяци.....	223
Средство за придобиване любов	223
Средство за изнамерване на крадени неща	224
Лошите срещи и дни.....	224
Гледание на щастие	225
Прокобяване на времето.....	226
9. Благословии и наздравии	228
Благословия на орача.....	230
Благословия на шивача.....	230
Кумова благословия на сватба	231
Попови наздравии.....	231
Обща наздравица	232

СБОРНИК С РАЗНИ НАРОДНИ УМОТВОРЕНИЯ ИЗ КЮСТЕНДИЛСКО (1896)

Фотографии.....	235
Предговор	237
1. Баяния	239
1. За благата рана	239
2. Кога некой се задави при бдение	239
3. Кога крава нема млеко	239
4. Баяние за червен вятър	240
5. Против урочасване	240
Оправдание на суеверните жени	241
Дяволетини	242
2. Пословици и поговорки	245
3. Песни	260
1. Самодивска песен	260
2. Мома Тиа.....	261
3. Змейска песен.....	262
Разни народни песни	266
Детска песен	289
Коледарска благословия	298
Оплаквания	300
1. Свекърва оплаква умрелата си спаха	300
2. Майка оплаква умрелата си дъщеря	300
3. Внучки оплакват умрелият си деда свещеник	301
4. Приказки.....	303
1. За Яреца.....	303
2. Вдовец и вдовица	304
3. Краставичка девдѝкѝа	305
5. Разни вервания и обичаи	308
1. Вервания за градушката	308

2. Вярвания за месец Март	308
3. Вярвания за вихрушката.....	309
4. Вълкашна болест	309
5. За непразните жени.....	309
6. Верване за птиците.....	311
a. За сойката	311
b. За лястовиците	311
c. Ухулейка	311
d. Чучулакъа (Чучулига).....	311
7. Верване за жабите	312
Делба у селата	313
Пущане брада у селата	314
Радомирска селска сватба	315
Облеклата в Кюстендилско.....	317
А. Мъжка носия	317
Б. Женска носия.....	318
Фотографии.....	320
За свещеник Петър Цветанов Любенов.....	322